



Ljubljana, 19. 5. 2016

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE**  
**Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano**

**g. Tomaž Lisec, predsednik**

**ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA KMETIJSTVO,  
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, z obravnavo naslednje točke:

**»Vpliv ukinitve mlečnih kvot in nizkih cen mleka ter vpliv na slovensko  
kmetijstvo«.**

**I. Obrazložitev:**

1. Evropska unija je uvedla sistem mlečnih kvot leta 1984, Slovenija pa je v skladu s pristopno pogodbo z Evropsko unijo sistem mlečnih kvot v celoti uvedla s kvotnim letom 2005/2006. V letu 2003 sprejeta reforma skupne kmetijske politike EU je predvidevala ohranitev sistema mlečnih kvot še vsaj do leta 2015.

2. Leta 2008 je bil sprejet ukrep povečevanja mlečnih kvot državam članicam in sicer 5 zaporednih kvotnih let za 1%. Postopno povečevanje mlečnih kvot naj bi pripomoglo k stabilnejšemu obdobju po ukinitvi sistema mlečnih kvot. Konec marca 2012 je bil s strani Sveta in Parlamenta objavljen zakonodajni akt, ki se je navezoval na mlečni sektor s ciljem izboljšanja položaja proizvajalcev mleka v celotni verigi, ter pripravo sektorja na tržno naravnost in stabilnost za obdobje po ukinitvi mlečnih kvot leta 2015.

3. V primeru nestabilnih razmer na trgu ima Komisija na voljo različne instrumente v okviru tržnecenovnih ukrepov. Nekateri ukrepi so se izvajali tudi ob krizi v mlečnem sektorju leta 2009. V primeru resnega neravnovesja na trgu z mlekom in v primeru, da noben ukrep ne bo imel učinka na trgu, lahko Komisija preuči možnost izvajanja sistema na podlagi člena 219 Uredbe o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (Izredni ukrepi - Ukrepi proti motnjam na trgu).

4. Lanskoletna odprava mlečnih kvot, ruski embargo in zmanjšanje možnosti izvoza mleka na azijske trge so krepko zamajali pridelavo mleka v Evropi in že povzročili propad številnih kmetij. Kriza je svetovna, saj so na udaru tudi pridelovalci v ZDA, Novi Zelandiji in Avstraliji, mlekarne pa povsod zahtevajo zmanjšanje količin oddanega mleka. Glede na padec odkupnih cen tako zmanjšanje za marsikatero kmetijo pomeni poslovanje v izrazito rdečih številkah, ki posledično vodi v bankrot.

5. Posledica ukinitve mlečnih kvot je drastično znižanje odkupnih cen mleka, ki ne dosegajo lastne cene prireje. Ta cena je tudi posledica dejstva, da se v Sloveniji veliko mleka prireja na področju z omejenimi dejavniki kmetovanja. Mlečna proizvodnja predstavlja približno 15 odstotkov vse kmetijske proizvodnje v Sloveniji. Zato je še toliko bolj zaskrbljujoče, da cene mleka padajo, statistični podatki pa kažejo, da se je pridelava v lanskem letu povečala. Takšno stanje nakazuje zelo nevarno krivuljo, saj so predvsem na udaru kmetije, ki so investirale in jih zdaj bremenijo stroški kreditov.

6. Slovenija je na začetku leta 2015 uvedla proizvodno vezavo za kmetije, ki jim je najtežje, to so gorsko-hribovske, ki v praksi dobijo nekje v povprečno na kravo molznico 130 evrov, kar znaša nekaj kot 5 milijonov evrov na leto kot ta pomoč. Drug ukrep je akcija uporabe lokalnega mleka, z namenom, da bi povečali potrošnjo domačega mleka v Sloveniji.

7. Kmetijski ministri na ravni EU so se dogovorili, da najprej vse države članice oddajo pisne pobude in predloge, kako krizo omiliti. Predvsem o zvišanju intervencijske cene za odkup surovega mleka z 21 na 25 centov, odkupa viška proizvodnje ter oglaševanjem prednosti mleka in mlečnih izdelkov za zdrav način življenja. Eden prvih ukrepov je bila enkratna pomoč kmetijam.

8. Minister mag. Dejan Židan trdi, da je začasna izredna pomoč za sektor mleka težave omilila, na drugi strani pa kmetje opozarjajo, da 24 evrov pomoči na kravo, ne rešuje ničesar. V zvezi z začasno izredno pomočjo za sektor mleka pa prihaja še do davčnega zapleta. V skladu z Zakonom o dohodnini je namreč ta pomoč obdavčena v celoti in se tako prišteva k dohodku iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kar pomeni, da bodo lahko kmetije, ki bodo s to pomočjo presegle 7.500 evrov dohodka iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, morale vstopiti v sistem DDV.

9. Dne 7.3.2014 je bila organizirana mlečna konferenca, na kateri so se izoblikovali ključni poudarki razprave:

1. organiziranost celotne mlečne verige - graditi partnerske odnose v mlečni verigi
2. povezovanje, skupni nastop na domačem in tujem trgu
3. posebna pozornost prireji mleka na območjih z omejenimi dejavniki (ciljne podpore za ta območja: mlečne proge, dodatna pomoč mladim na teh območjih, proizvodno vezana plačila, čim manj prerazporeditev znotraj modela neposrednih plačil)
4. tehnološki napredek kmetijskih gospodarstev (srednje velikih, saj bo tukaj viden večji napredek), prenos znanja in raziskave,
5. politika kakovosti, razvijanje blagovnih znamk, nišni trgi, novi proizvodi z več dodane vrednosti (siri) in s tem možnost prodaje po višji ceni
6. promocija (vzpodbujanje lokalne pridelave, informiranje potrošnikov), izobraževanje (že v vrtcih in osnovnih šolah), strokovno delo (svetovalna služba)
7. manjši delež sofinanciranja investicij preko PRP (razpisi naj ne bodo sektorski)

10. V letu 2015 in 2016 je bilo tako znotraj EU, pa tudi znotraj Republike Slovenije kar nekaj sestankov in sprejetih sklepov. Ki pa vsaj na področju proizvodnje, predvsem pa cene mleka ne dajejo ustreznih rezultatov. Zato predlagatelji sklica nujne seje pričakujemo poročilo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kaj je bilo na tem področju do sedaj storjenega tako na zakonski kot izvedbeni strani, predvsem pa kaj namerava minister v bodoče storiti, da proces ukinjanja mlečnih kvot ne bo uničil slovensko velik del slovenskega kmetijstva – proizvodnje mleka.

## **II. Po opravljeni razpravi na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagamo, da se sprejmejo naslednji sklepi:**

1. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano se je seznanil z vplivom ukinjanja mlečnih kvot in nizkih cen mleka ter vplivom na slovensko kmetijstvo.
2. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v roku treh mesecev pripravi sistemske in izvedbene rešitve, ki bodo ublažile vpliv ukinitve mlečnih kvot in ustavile padec cen mleka.
3. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v roku treh mesecev poroča pristojnemu odboru v DZ o izvedenih aktivnostih in doseženih rezultatih oziroma trendih, ki so nastali po uvedbi EU ali nacionalnih ukrepov.

4. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pripravi spremembe Zakona o javnem naročanju v smeri, ki bodo spodbudile povezovanjem predvsem lokalne institucij z pridelovalci in predelovalci mleka in mlečnih izdelkov.
5. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano podpira prizadevanja Ministrstva za kmetijstvo in prehrano, da v okviru svojih pristojnostnih znotraj institucij EU odpre in pospeši reševanje problematike nizkih cen mleka.

III. **Predlagatelji nujne seje Odbora za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlagamo, da na sejo odbora povabite:**

- ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejana Židana,
- Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije,
- GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij, dr. Tatjano Zagorc, direktorico,
- Sindikat kmetov Slovenije,
- Zadružno zvezo Slovenije,
- Govedorejsko službo Slovenije,
- Gospodarsko interesno združenje mlekarstva Slovenije,
- Kmetijski inštitut Slovenije,
- Zvezo potrošnikov Slovenije,
- Ljubljanske mlekarne, mlekarsko industrijo, d. d.,
- Mlekarno Celeia, mlekarstvo in sirarstvo, d.o.o.,
- Mlekarno Planika d.o.o. Kobarid,
- Kele & Kele, proizvodja, trgovina in storitve, d. o. o.,
- BIC – Naklo,
- Center biotehnike Grm, Novo mesto – g. Igorja Hrovatiča,
- dr. Aleša Kuharja,
- dr. Emila Erjavca.

Gradivo, dostopno na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:

- Odkup mleka, predelava in izvoz v slovenskih mlekarnah do leta 2013, Ivanka Valjavec, Predsednica UO GIZ mlekarstva Slovenije,
- Sektor prireje mleka po ukinitvi mlečnih kvot, Doc.dr. Marija Klopčič, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko,
- Ukrepi v sektorju mleka, Tadeja Kvas Majer in Janja Kokolj Prošek, MKO,
- Stanje v mlečni verigi v Sloveniji (primarna pridelava), Tina VOLK, Kmetijski inštitut Slovenije.

Vodja poslanske skupine SDS,  
Jože Tanko